דרשוני כרך א — מדרש הנקה

מדרש הנקהיערה ענבר

'וַתִּכְתֹּב אֶסְתֵּר הַמַּלְכָּה בַּת־אֲבִיחַיִל וּמָרְדֳּכַי הַיְּהוּדִי אֶת־כָּל־תֹּקֶף לְקַיֵּם אֵת אִגֶּרֶת הַפֻּרִים הַזֹּאת הַשֵּׁנִית' (אסתר ט, כט)

ויכתבו' לא נאמר, אלא 'וַתִּכְתֹּב'. מלמד שאשה היא היודעת תוקף מהו.

כתוב: 'את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים' (ישעיה כח, ט). ואמרו חכמינו: הקב"ה 'ברביעיות מאי עביד? יושב ומלמד תינוקות של בית רבן תורה, שנאמר "את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים" – למי יורה דעה ולמי יבין שמועה? לגמולי מחלב ולעתיקי משדיים!'הללו תינוקות, גמולי חלב ועתיקי משדיים, יחידים המה שיבינו דבר ה' ישיר, יחידים המה שילמדם הקב"ה גופו. איכא דאמרי: מתוך שקרובים הם לנקודת בריאתם ואחדותם עמו, ואיכא דאמרי: מתוך שינקו חלב אמם – במוחלט ובקדמון נגעו, לשון אחר: מתוך שינקו חלב אמם – עתיקים הפכו כעתיקא קדישא, ושפתם – שפתו, וזה שנאמר 'עתיקי משדים'.לא לחינם קרא הזוהר הקדוש 'תקיפין' ליונקים משדי אמם. 'תֹּקֶף' לשון כולל הוא: הַקָּפָה יש בו, תַּקִּיפוּת יש בו, תֹּקֶף יש בו.היונק, ברגע היניקה, שלושתם חלים בו:הַקָּפָה, שחבוק ומוקף בין זרועות אמו.תַּקִּיפוּת, שמוכרח להניב מעצמו את מלוא הכוח, לשאוב החלב אל פיו, וזאת בראשית ימיו בעיקרא, ואמרו אמותינו: מי שלא חזה בשפתי היונק לא חזה עוז דבקות מימיו. ואמרו אבותינו: מתוך שינקנו חלב אימהות – כונן בנו און אחיזה ואון מלחמה ואון ידיעה ואון בעילה, וזהו שכתוב: 'וכל מעשה תקפו וגבורתו' (אסתר י, ב).תֹּקֶף, שמתוך שהתאחדו בו הקפה ותקיפות, נתמזג רוך בכוח, ונולד בו תוקפה של אמת.

אסתר, שעולל טרם נולד לה, את עם ישראל כולו היניקה, ותכתוב בו את כל תוקף.

ברביעיות מאי עביד – בבלי, עבודה זרה ג, ע"ב. תקיפין – זוהר, חלק ג, קצז, ע"ב.